

การแสดงจังหวัดนครสวรรค์ ชุด “เต็นท์กำรำเคียว”

เมืองสี่แคว แห่มังกร พักผ่อนบึงบอระเพ็ด ปลารสเด็ดปากน้ำโพ

นครสวรรค์เป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง ถือเป็น **ประตูสู่ภาคเหนือ** มีพื้นที่ประมาณ 9,597 ตารางกิโลเมตร นับเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์อีกจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่ติดต่อกับหลายจังหวัด ได้แก่ ด้านเหนือ ติดต่อกับจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชร ทางตะวันออกติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์และลพบุรี ด้านใต้ติดกับจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท และอุทัยธานี ส่วนด้านตะวันตกติดกับจังหวัดตาก เต็นท์กำรำเคียว เป็นการแสดงพื้นเมืองที่เก่าแก่ของชาวชนบทในภาคกลาง แถบจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งชาวชนบทส่วนมากมีอาชีพการทำนาเป็นหลัก และด้วยนิสัยรักสนุกกับการเป็นเจ้าบทเจ้ากลอน จึงได้เกิดการเต็นท์กำรำเคียวขึ้น ในเนื้อเพลงจะสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ลักษณะการรำ จะเน้นความสนุก เป็นใหญ่ มีทั้งเต้นและรำควบคู่กันไป ในมือของผู้รำข้างหนึ่งจะถือเคียว อีกข้างหนึ่งถือข้าวที่เกี่ยวแล้ววิธีเล่น จะมีผู้เล่นประมาณ 5 คู่ แบ่งผู้เล่นเป็นสองฝ่าย ฝ่ายชายเรียกว่า พ่อเพลง ฝ่ายหญิงเรียกว่า แม่เพลง เริ่มด้วยพ่อเพลงร้องชักชวนแม่เพลงให้ออกมา เต็นท์กำรำเคียว โดยร้องเพลงและเต้นออกไปรำต่อฝ่ายหญิงและแม่เพลงก็ร้องและ รำแก้กันไป ซึ่งพ่อเพลงแม่เพลงนี้อาจเปลี่ยนไปหลาย ๆ คน ช่วยกันร้องจนจบเพลง ผู้ที่ไม่ได้เป็นพ่อเพลงแม่เพลงก็จะเป็นลูกคู่ ปรบมือและร้องเฮ้ เฮ้วให้จังหวะ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ศิลปินของกรมศิลปากรได้ไปฝึกหัดการเล่นเต็นท์กำรำเคียวจากชาวบ้านตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุงการเล่นเพื่อให้เหมาะกับการนำออกแสดงในงานบันเทิง โดยให้ นายมนตรี ตราโมท ผู้เชี่ยวชาญนาฏดุริยางค์ไทย กรมศิลปากร และศิลปินแห่งชาติแต่งทำนองเพลงประกอบการแสดงตอนเริ่มต้นก่อนร้องบทโต้ตอบและตอนจบบทร้อง ผู้แสดงทั้งชายและหญิงมือขวาถือเคียว มือซ้ายถือกำรวงข้าว ทำท่าตามกระบวนเพลงร้องเข้าหยอกเกี่ยวพาราสีกัน บทร้องมีอยู่ ๑๑ บท คือ บทมา ไป เดิน รำ ร่อน บิน ชัก ย่อง ย่าง แถ ถอง และ เพลงในกระบวนนี้ผู้เล่นอาจด้นกลอนพดลิกเพลงบทร้องสลับรับกันด้วยความสนุกสนาน บางครั้ง ในการแสดงอาจดับบทร้องบางบทเพื่อความกระชับ ในช่วงปีพาทย์บรรเลงเพลงนำและตอนจบ ผู้แสดงแต่งกายพื้นบ้านภาคกลาง ชวนาชาย นุ่งกางเกงขายาว เสื้อคอกลมผ่าอกแขนสั้นเหนือศอก สีน้าเงินคราม ผ่าขาวม้าคาดเอว สวมหมวกปีก ชวนาหญิง นุ่งผ้าพื้นดำ โจงกระเบน เสื้อคอกลมผ่าอกแขนขาวสีน้าเงินหรือต่างสี สวมจอบ การแสดงชุดนี้สามารถแสดงได้โดยไม่จำกัดเวลา